

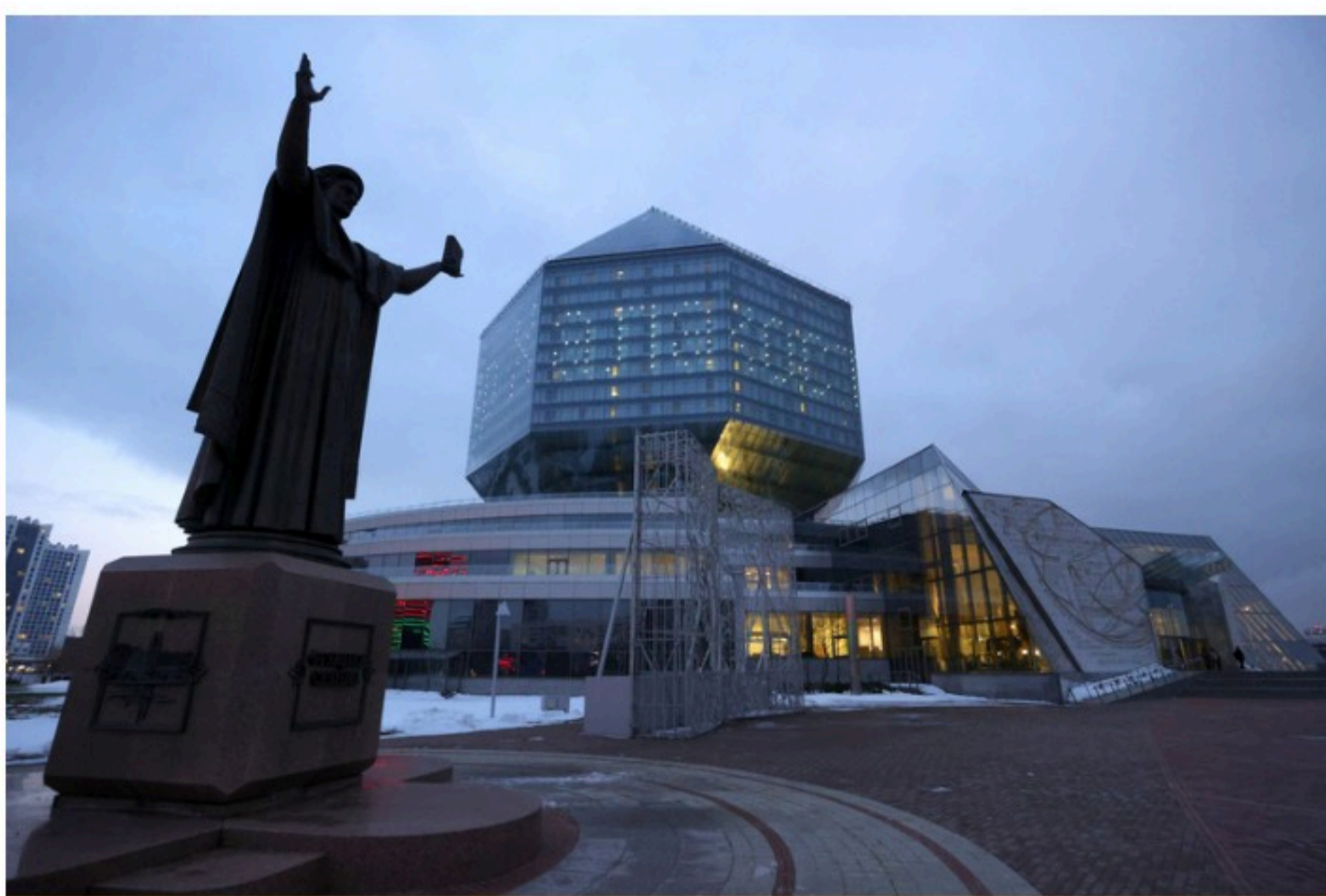
Нацыянальная бібліятэка і Беларуская праваслаўная царква падпісалі Пагадненне аб супрацоўніцтве

30.01.2024 16:57

Аўтар: Алена Драпко

Грамадства

Нацыянальная бібліятэка Беларусі і Беларуская праваслаўная царква падпісалі Пагадненне аб супрацоўніцтве. Па меркаваннях бакоў, гэта дазволіць вывесці іх узаемадзеянне на новы ўзровень, дасць магчымасць і надалей рэалізоўваць цікавыя, карысныя і патрэбныя нашаму грамадству праекты і ініцыятывы. Адрозна пасля падпісання ў сценах кніжнай скарбніцы прайшоў навуковы круглы стол «Духоўнасць і культура: традыцыі і сучаснасць», дзе прадстаўнікі навуковых і рэлігійных колаў пагаварылі пра шэраг важных і актуальных тэм.

Фота: БелТА

Мітрапаліт Мінскі і Заслаўскі Веніямін, Патрыяршы Экзарх усяе Беларусі, ва ўступным слове звярнуў увагу на тое, што сёння ў свеце востра адчуваецца духоўны крызіс, які выяўляецца стратай чалавекам сэнсу свайго быцця і прызначэння:

— Глобалізацыя і тэхналагічны прагрэс, якія забяспечваюць усё больш камфортнае існаванне, вядуць і да ўсё большай страты чалавекам сваёй індывідуальнасці, да духоўнай расслабленасці. Асобаснае прызначэнне становіцца для чалавека ўсё больш невыразным і нават цяжкім. Як і для грамадства, што найбольш бачна праяўляецца ў сыходзе ад класічнай, універсальнай адукацыі. Нават цэлыя супольнасці не здольныя ўспрымаць адказы, якія дае хрысціянства.

Што такое свабода і ў чым сапраўдны сэнс творчасці, прызначэння, мастацтва? Дыскусіі па гэтых пытаннях, калі і ўзнікаюць, то вельмі часта вядуцца без звароту да духоўнай традыцыі. У той жа час звычайны чалавек усё ў большай ступені пачынае разумець, што знаходзіцца ў стане адчужэння, заняўбанасці, разгубленасці... Чалавек усё больш адчувае такое адасабленне, якое не прыносіць яму ні карысці, ні радасці, а больш абцяжарвае яго душу. Абавязак, свабода, маральнасць у яе высокім выяўленні, здольнасць да творчасці — гэтыя асноватворныя характарыстыкі чалавека дадзены яму, як і дадзена жыццё. А духоўнасць — тое, што звязвае яго са Стваральнікам, — адзначыў Уладыка. — Менавіта так Царква разумее сэнс чалавечага існавання. Суадносіны і ўзаемасувязь свету духоўнага і свету культуры. З прыняццем хрысціянства духоўна-маральныя арыенціры напоўнілі свет, культуру і мастацтва нашага народа глыбокім зместам і ўнутранай прыгажосцю. Вызначыўшы іх высокае прызначэнне — спрыяць духоўнаму росту чалавека. Нездарма цудоўныя творы, думкі, сцвярджэнні, сабраныя на беларускай зямлі, занялі годнае месца ў скарбніцы сусветнай культуры. Гэты прынцып духоўнага пачатку, мяркую, павінен быць пакладзены ў аснову нашага пагаднення, якое мы падпісалі.

Двухбаковае пагадненне мае на ўвазе правядзенне навукова-даследчых, адукацыйных, асветніцкіх, культурных і культурна-масавых мерапрыемстваў у сценах Нацыянальнай бібліятэкі. У ходзе круглага стала прысутныя абмеркавалі шэраг важных і актуальных тэм. Напрыклад, пагаварылі пра ідэалагічныя прынцыпы ўзаемадзеяння дзяржавы і царквы на сучасным этапе.

— Як бы мы ні казалі пра сур'езныя пазіцыі царквы і рэлігійных арганізацыі, тым не менш устойлівымі застаюцца тэндэнцыі секулярызацыі. У Заходняй Еўропе, Лацінскай Амерыцы скарачаецца колькасць прыходаў. Сацыялагічныя апытанні паказваюць супярэчлівую рэакцыю звычайных людзей на гэта... Разам з тым, наша дзяржава ва ўзаемаадносінах з царквой ідзе сваім шляхам, не капіруючы мадэль заходнеўрапейскіх альбо нейкіх іншых краін. Кіраўнік нашай краіны неаднаразова казаў пра тое, што ў аснове ідэалогіі павінны быць біблейскія, традыцыйныя каштоўнасці. Дзяржава ў нас свецкая, але ў ёй аднолькава паважаюцца правы розных канфесій. Разам з тым, менавіта беларуская праваслаўная царква з'яўляецца прыхільнай усіх нашых адукацыйных, культурных праграм. Яна шчыльна звязана з гісторыяй развіцця беларускай дзяржаўнасці», — зазначыў **Генеральны дырэктар Нацыянальнай бібліятэкі кандыдат гістарычных навук Вадзім Пгін**.

Архімандрый Афанасій, рэктар Мінскай духоўнай акадэміі, нагадаў прысутным пра духоўныя запаветы беларускіх святых. Ён згадаў цытату Уладыкі Філарэта, які сказаў аднойчы:

— Гісторыя Бelay Русі не будзе поўнай без прыкладаў падзвіжніцкага жыцця многіх угоднікаў Божых. Яны падобныя крыніцам жывой вады, з дапамогай якіх мы наталяем сваю духоўную смагу, пры знаёмстве з тым ці іншым перыядам гісторыі беларускага народа. Яны падобны пуцяводным зоркам, якія асвятляюць сабой часам вельмі цёмную прастору нашага шматпакутлівага мінулага і служаць незаменнымі арыенцірамі на шляху пазнання гэтага мінулага. Таму што без іх гісторыя губляе сэнс.

Загачык кафедры царкоўнай гісторыі і царкоўна-практычных дысцыплін Мінскай духоўнай акадэміі, кандыдат гістарычных навук Валянціна Цяплова, спынілася ў сваім дакладзе на традыцыях у культуры Беларусі, на якія паўплывала дзейнасць праваслаўнай царквы. Яна нагадала пра 200-годдзе археаграфіі Беларусі, калі свет убачыла выданне «Беларускі архіў старажытных грамад» протаіерэя Іаана Грыгаровіча — першы зборнік дакументаў па гісторыі Беларусі.

— Іаан Грыгаровіч нарадзіўся на Магілёўшчыне ў сям'і святара. Яму, як відаць, адкрывалася прызначэнне ісці па шляхах свайго бацькі ад настаўніка павятовага вучылішча да святарскага служэння. Але знаёмства і супрацоўніцтва з дзяржаўным канцлерам графам Мікалаем Румянцавым прывяло да рэзкага павароту ў яго лёсе. Ацаніўшы здольнасці маладога чалавека, Румянцаў выдзеліў сродкі, каб Іаан Грыгаровіч змог працягнуць навучанне ў Санкт-Пецярбургскай духоўнай акадэміі. Менавіта там праявілася схільнасць будучага археаграфа да гістарычных даследаванняў, — распавядае Валянціна Анатолеўна. — Вярнуўшыся пасля вучобы да бацькі, Грыгаровіч не памяняў курс і працягнуў сваю даследчыцкую дзейнасць. Ён разбіраў Гомельскую бібліятэку Румянцава, наведваў манастыры і збіраў у іх арыгіналы дакументаў і копіі старадрукаваных кніг. Пазней гэтыя матэрыялы сталі асновай для зборніка дакументаў па гісторыі Беларусі, які ён апублікаваў у 1824 годзе.

Вучоны планаваў выдаць «Беларускі архіў старажытных грамад» у дзвюх частках, але ўдалося спраўдзіць задуму толькі на палавіну. Другая частка так і засталася ў выглядзе рукапісаў, якія зараз захоўваюцца ў Цэнтральным дзяржаўным архіве літаратуры і мастацтва. Валянціна Цяплова адзначыла, што перавыданне дзвюх частак «Беларускі архіў...» як адзінага помніка беларускай культуры такога кшталту сёння проста неабходнае, бо гэта вельмі каштоўная крыніца ведаў па грамадзянскай і царкоўнай гісторыі нашай краіны.

Алена ДРАПКО

Навіны

Папулярна

10:29 Хрэнін выступіў з лекцыяй перад слухачамі кубінскай Ваеннай акадэміі

10:10 МАРГ: цэнтр рытуалаў паслуг Бабруйска вылучаў незаконныя патрабаванні арганізатарам пахавання

09:47 Культурна-патрыятычная акцыя «Мы разам. Нас мільёны!» стартуе ў Мінску

09:31 У Кітаі знайшлі астэраід дыназаўра

09:08 Рух транспарту

[УСЕ НАВІНЫ](#)

Іншыя матэрыялы аўтара

Валерыя Арланава: Твая прафесія — гэта твая сутнасць

«1,10 квадрата» і «100 усмешкаў Гагарына» — чым будучыя здзіўляць беларускія мастакі

На «Фактар.by» — суперфільм

30 студзеня на «Беларусь» пакажуць дакументальны фільм «Бярэзінскі біясферны»

У суботу «Беларусь 3» пакажуць глядачоў камедыяй «Жаніцьба Бальзамінава»